

II.

Leki chemioterapeutyczne (*remedia chemiotherapeutica*)

Lekami chemioterapeutycznymi przyjęto nazywać te środki chemiczne służące do zwalczania drobnoustrojów i pasożytów, które wykazują swoistość działania, tzn. łączą się w komórce bakteryjnej lub pasożyta ze swoistym dla siebie receptorem. Leki te przeznaczone są głównie do użytku wewnętrznego w odróżnieniu od antyseptyków (str. 56), które najczęściej stosowane są zewnętrznie. Podział taki jest umowny, gdyż w praktyce niektóre antyseptyki wykazują też właściwości działania selektywnego i gdy nie są zbyt toksyczne, mogą być stosowane również wewnątrznie.

W skład środków chemioterapeutycznych wchodzi sulfonamidy, antybiotyki, środki przeciwpasożytnicze, przeciwgrzybicze, przeciwwirusowe i przeciwnowotworowe.

Zrozumienie mechanizmu działania środków przeciwbakteryjnych wymaga przypomnienia elementarnych wiadomości z dziedziny budowy i czynności komórek drobnoustrojów chorobotwórczych.

Szereg bakterii ma wokół komórki otoczkę położoną na błonie komórkowej, bardzo różnie zbudowaną zależnie od rodzaju drobnoustroju — z polisacharydów, białek i mniej lub bardziej złożonych polipeptydów. Hodowle licznych szczepów pokryte są śluzem. U większości jednakże bakterii zewnętrzną okrywą tworzy błona komórkowa, zwana także ścianą komórkową. Budowa jej jest złożona i pod względem chemicznym zróżnicowana, o czym świadczy chociażby niejednakowe powinowactwo różnych bakterii do barwników, na podstawie czego dzieli się je na Gram-dodatnie i Gram-ujemne. Sztywne elementy ściany komórkowej zbudowane są z kompleksu peptydoglikanowego zwanego najczęściej mureiną, ale określanego również jako: glikopeptydy, mukopeptydy albo glukozaaminopeptydy. Mureina składa się z dwóch róż-